

Banka

Banka

V minulosti mávali ľudia peniaze uložené doma v truhle či pod vankúšom. Dnes si ich väčšinou ukladajú tam, kde je to bezpečnejšie, napr. v bankách. Aby ste si mohli peniaze v banke uložiť, musíte si v banke založiť bankový účet. Cez online bankovníctvo (počítač/mobil) potom môžete pohodlne vykonávať platby alebo prevádzať peniaze na iné účty.

Vďaka tomu, že väčšina ľudí má svoje peniaze uložené v bankách, banky disponujú peniazmi, ktoré môžu požičiavať. Keď si od banky požičiate peniaze, vraciate ich postupne späť a navyše platíte aj poplatok za požičanie peňazí, tzv. úroky. Týmto spôsobom banka zarába peniaze.

Účtenka

Účtenka

Účtenka

„Chcete pokladničný blok“ Je častá otázka predavačov v obchodoch. Účtenka je lístok papiera, ktorý sa na pokladni vytlačí, keď platíte nákup. V SR máte pri každom nákupe právo na takýto lístok, pretože obchod má povinnosť vám doklad o úhrade vytlačiť. Na účtenke sú všetky položky vášho nákupu aj so zodpovedajúcimi cenami. Účtenka tiež obsahuje meno a adresu obchodu, dátum nákupu a daň platenú pri každom tovare. Účtenka je dôležitá v prípade, že chcete tovar reklamovať alebo vrátiť. Vtedy slúži ako dôkaz, že ste tovar naozaj kúpili.

Peniaze

Peniaze

Peniaze

Peniaze sú užitočné: môžete si za ne zaobstaráť veci, ktoré si prajete a nemusíte vymieňať veci ako napr. lego za čokoládu. Peniaze majú podobu mincí, bankoviek alebo digitálnu verziu vo vašich chytrých telefónoch. Peniaze sú platidlo. Všetci platíme peniazmi a hodnota všetkého tovaru sa meria v peniazoch. Nakladanie s peniazmi je založené na dôvere. Nemusíte míňať peniaze okamžite, pretože peniaze si uchovávajú hodnotu: veríte, že si za ne môžete nakúpiť za týždeň alebo až za rok za rovnakú hodnotu ako dnes.

Platobná karta

Platobná karta

Platobná karta

Ak máte v banke účet, dostanete k nemu platobnú kartu, s ktorou môžete vyberať peniaze z bankomatu a platiť s ňou v obchodoch a na internete bez toho, aby ste pri sebe fyzicky mali peniaze. Pri platbe musíte kartu vložiť alebo iba priložiť na malú krabičku, tzv. čítacie zariadenie. Pri platbách nad 50 € musíte zadať PIN. Na zadnej strane karty je magnetický prúžok, ktorý ukladá všetky informácie o vašom účte.

Rozpočet

Rozpočet

Rozpočet je prehľad našich príjmov (ziskov, napr. výplata) a výdavkov (útrat). Pomáha domácnostiam (ale aj firmám, obciam, štátom atď.) držať svoje príjmy a výdaje pod kontrolou.

Keď vytvárate rozpočet, tak porovnávate a vyvažujete peniaze, ktoré máte k dispozícii (príjmy) voči tým, ktoré utratíte (výdavky). Dôležité je, aby príjmy boli vyššie ako výdavky, aby sa domácnosti a jej členovia nezadlžovali.

Rozpočet môžeme vytvoriť na mesiac alebo rok, v prípade organizácií a štátu je to na niekoľko rokov dopredu. Rozpočet sa vytvára aj pre konkrétne projekty (výstavba ihriska alebo diaľnice) a udalosti (festival, deň detí).

Zľava

Zľava

Zľava

Asi ste vo výkladoch videli nápisy „zľava“ alebo „dva za cenu jedného“. Zľava je znížená cena tovaru alebo služby a má Vás povzbudiť k nákupu.

Predajca môže poskytnúť zľavu v situácií, kedy si kúpite väčšie množstvo tovaru alebo platíte ihneď za niečo drahé. Keď nakupujete opätovne v rovnakom obchode, môžete získať zľavu na každý desiaty nákup a podobne.

Pri zľavách musíme byť opatrní, aby sme zbytočne nemíňali za veci, ktoré sú za skvelú cenu, ale vlastne ich vôbec nepotrebujeme!

Über

Über

Úver

Pokiaľ si chcete kúpiť niečo, čo stojí viac, než koľko máte peňazí, môžete si vziať pôžičku alebo úver. To znamená, že Vám banka požičia peniaze. Tie potom splácate (vrátite späť) banke po malých platbách (splátkach).

Splácanie väčšinou trvá dosť dlhu dobu. Ten, kto si požičia peniaze od banky, je dlžník a banka je jeho veriteľom. Banka rozhoduje o podmienkach, za ktorých úver dlžníkovi poskytne. Napríklad aké vysoké majú byť splátky, ktorými sa úver spláca, alebo ako dlho ma splácanie trvať. Za poskytnutie úveru (pôžičky) požaduje veriteľ (banka) peniaze navyše. Tejto čiastke, ktorú dlžník zaplatí navyše, sa hovorí úrok.

Debetná karta

Debetná karta

Debetná karta

Je jednou z platobných kariet. Debetnú kartu dostanete väčšinou automaticky, keď si založíte účet v banke. Debetná karta využíva iba tie peniaze, ktoré máte skutočne na účte. Pokiaľ teda nemáte na účte žiadne peniaze, nebude možné debetnou kartou zaplatiť. Využíva sa k platbám v obchodoch alebo na internete a tiež pri výberoch hotovosti z bankomatov.

Kreditná karta

Kreditná karta

O kreditnú kartu musíte požiadať banku a tá vám ju musí schváliť. Zvyčajne k nej nepotre-
bujete účet v rovnakej banke. Peniaze, ktoré pri platení kreditkou používate, nie sú vaše, ale
od banky si ich vlastne požičiavate. Môžete tak nakupovať aj v prípade, že na svojom bežnom
účte práve nemáte peniaze, napríklad tesne pred výplatom.

Pozor, každý mesiac musíte požičanú čiastku banke zaplatiť späť! Pokiaľ peniaze nevrátite v do-
hodnutý termín, zaplatíte banke úroky za požičanie peňazí. Tie môžu byť niekedy dosť vysoké.

Dlh

Dlh

Dlh

Ste na výlete s kamarátmi a chcete si kúpiť koláč v cukrárni. Bohužiaľ, nemáte pri sebe peniaze. Požičiate si teda od kamaráta a v tej chvíli ste sa zadlžili. Dlh sa budete snažiť splatiť čo najskôr.

Dlh môže byť aj veľmi užitočný. Keď si chcete kúpiť niečo veľké ako napríklad dom či auto a nemáte dostatok našetrených peňazí, požičiate si peniaze od banky. Tomu sa hovorí, že si zoberiete pôžičku. Dlh potom splácate banke pravidelne v menších mesačných splátkach. Ešte predtým, ako sa zadlžíte, by ste sa mali uistiť, že budete schopní dlh splatiť.